

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Харківська державна академія культури

ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ

Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції

23-25 травня 2024 року

Полтава -2024

РОЗДІЛ 3

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ФАХІВЦІВ ХОРЕОГРАФІЇ

Горголь В. П., майстер спорту України зі спортивних танців,
старший викладач кафедри хореографії і танцювальних видів спорту
*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МОТИВАЦІЙНИЙ ЕТАП ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ХОРЕОГРАФІВ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У складних історичних, політичних, економічних, соціокультурних умовах запеклої боротьби за свободу й незалежність нашої держави на фахівців у галузі хореографії покладено високу місію збереження, розвитку, презентації у світовому полікультурному просторі танцювального мистецтва України. Вони покликані бути носіями естетичної культури, мати виважені естетичні цінності задля втілення їх у професійній хореографічній діяльності.

Естетична культура стала предметом спеціальних досліджень М. Бабкова, О. Бованенко, Н. Гатеж, І. Зайцевої, В. Папушиної, Л. Побережної, Г. Сотської, В. Титаренко, В. Томашевського, Л. Фірсової та інших учених, але їх присвячено учнівській молоді та фахівцям різних спеціальностей (педагоги, митці, юристи). Специфіку професійної підготовки майбутніх хореографів студіювали Т. Благова, С. Забрєдовський, Є. Завгородня, Лю Сіньтін та ін. (вичерпний аналіз див. у статтях автора) [1; 2; 3].

У Державному стандарті першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 024 Хореографія, розробленому й рецензованому 2020 року

провідними фахівцями нашої країни (М. Вантух, І. Герц, С. Забрєдовський, Б. Колногузенко, О. Лиманська, А. Лягущенко, Т. Павлюк, О. Плахотнюк, А. Рехвіашвілі, А. Рехліцька, В. Сосіна, Л. Цветкова) з-поміж 16 спеціальних (фахових) компетентностей 9 пов'язано з проблемами формування естетичної культури майбутніх фахівців, що засвідчує актуальність порушеної проблеми.

Мета повідомлення – розкрити зміст організаційного етапу формування естетичної культури майбутніх хореографів у професійній підготовці в закладах вищої освіти (далі – ЗВО).

У нашому дослідженні під естетичною культурою майбутніх хореографів ми розуміємо інтегративну, динамічну, відкриту професійно-особистісну властивість фахівця, системоутворювальним компонентом якої є естетична емоційна спрямованість, що мотивує усвідомлення естетичних цінностей-смишлів, естетичний саморозвиток, набуття естетичної компетентності та виявляється в багатоаспектній практичній діяльності (сприймання, оцінювання, виконання та створення хореографічних цінностей згідно з естетичними нормами) [3].

Глибокий теоретичний аналіз поняття «формування естетичної культури» зробила Г. Сотська [4]. Ґрунтуючись на її дослідженні, ми розглядаємо формування естетичної культури майбутніх хореографів у ЗВО як цілеспрямований, спеціально організований, неперервний процес, який передбачає розвиток професійно-особистісної якості фахівців, а також створення сприятливих педагогічних умов, спрямованих на становлення цілісної естетично-культурної особистості. Ефективність даного процесу залежить від реалізації, зокрема двох провідних педагогічних закономірностей: поетапність організації та відповідність формувальних етапів структурним компонентам естетичної культури майбутніх хореографів (аксіологічний, емоційний, когнітивно-рефлексивний, праксеологічний) [3].

На організаційно-мотиваційному етапі вирішуються такі завдання:

1) організація установчого методичного семінару для викладачів кафедри хореографії «Естетична культура хореографа: синергія науки і практики»;

2) діагностика рівня сформованості естетичної культури у студентів 1 курсу;

3) організація та проведення мотиваційних інвентів для першокурсників-хореографів;

4) формування аксіологічного компонента естетичної культури фахівців – усвідомлення ними естетичних цінностей-цілей, естетичних цінностей-засобів і естетичних цінностей-смислів;

5) стимулювання у майбутніх хореографів мотивації до розвитку та саморозвитку естетичної культури.

До початку навчального року ми провели на кафедрі хореографії установчий методичний семінар, де окреслили мету педагогічного дослідження та завдання викладацького колективу; ознайомили із сутністю естетичної культури; методами та процедурою її діагностики; а також розробленою нами теоретичною організаційно-методичною моделлю формування естетичної культури фахівців у ЗВО, яка чекала на своє впровадження в освітній процес.

Результати діагностики, представлені нами в наукових статтях, свідчать про переважно низький рівень сформованості важливої професійно-особистісної якості у студентів на початку експерименту.

Як показала практика, на першому етапі дослідницько-експериментальної роботи важливого значення набувають: установка викладачів на цілеспрямовану спільну діяльність на засадах партнерської педагогіки; мотиваційні інвенти, організовані й проведені мистецькими танцювальними колективами і старшокурсниками для студентів-початківців (презентація творчих лабораторій кафедри хореографії «Танцювальний серпантин»; «Естетико-хореографічний мотиватор (практичний інтенсив у супроводі теоретичного навігатора)»; хореографічні квести; факультетське свято «Зорепад», де першокурсники демонструють свої таланти); а головне – підтримка й допомога експериментатора у вирішенні поточних проблем.

Список літератури

1. Горголь В. П. Діагностика аксіологічного компонента естетичної культури майбутніх хореографів. Молодь і ринок. 2024. №4 (224). С. 158-162.
2. Горголь В. П. Емоційний компонент естетичної культури майбутніх хореографів: сутність, критерії, результати діагностичного експерименту. *Естетика і етика педагогічної дії* : зб. наук. праць. 2023. Вип. 28. С. 114-126.
3. Горголь В. П. Структура естетичної культури майбутніх хореографів. *Неперервна педагогічна освіта XXI століття*: збірник матеріалів XXI Міжнар. педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О. П. Рудницької / наук. ред.: Г. І. Сотська, М. П. Вовк. Вип. 7 (19). Київ: Талком, 2024. С. 40-43.
4. Сотська, Г. І. *Теоретичні і методичні засади формування естетичної культури майбутніх учителів образотворчого мистецтва в педагогічних університетах*: монографія / за наук. ред. О. М. Отич. Київ: Інститут обдарованої дитини, 2014. 382 с.

Кісенко М.Р., студент

*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

Ціпов'яз А.Т., кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри хореографії і танцювальних видів спорту
*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

РОЗВИТОК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ХОРЕОГРАФА

Хореограф – це не просто людина, яка ставить танці. Це творець, який використовує рух, музику та емоції, щоб розповісти історію або висловити ідею. Для того, щоб стати успішним хореографом, необхідні не лише творчі здібності,